

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT PRACY, SPRAW SOCJALNYCH I ZDROWIA

KPZ-4100-07/2010

Nr ewid. 56/2010/P/09/102/KPZ

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku
budżetu państwa
w części 72
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia
Społecznego
oraz wykonania planów finansowych
Funduszu Emerytalno-Rentowego,
Funduszu Prewencji i Rehabilitacji
oraz Funduszu Administracyjnego

Warszawa maj 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku
budżetu państwa w części 72
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
oraz wykonania planów finansowych
Funduszu Emerytalno-Rentowego,
Funduszu Prewencji i Rehabilitacji
oraz Funduszu Administracyjnego**

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw
Socjalnych i Zdrowia

Lech Rejnus

Zatwierdzam:

Marek Zająkała

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, ... maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	7
Ocena ogólna	7
Sprawozdawczość	8
Uwagi i wnioski	8
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	10
3.1. Wykonanie budżetu państwa w części 72	10
Księgi rachunkowe	10
Dochody budżetowe	10
Dotacje budżetowe.....	11
Wydatki budżetowe	12
Wydatki w układzie zadaniowym.....	14
Środki z budżetu Unii Europejskiej	15
Inne ustalenia kontroli	15
3.2. Wykonanie planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego.....	16
Planowanie przychodów i wydatków	16
Przychody	16
Należności.....	17
Dochodzenie należności	19
Wydatki.....	19
Nadpłaty świadczeń	20
Zobowiązania.....	21
Stan Funduszu na koniec 2009 roku	21
3.3. Wykonanie planu finansowego Funduszu Administracyjnego	22
Planowanie przychodów i wydatków	22
Przychody	23
Należności.....	23
Wydatki.....	24
Zatrudnienie i wynagrodzenia	25
Pochodne od wynagrodzeń	27
Zobowiązania.....	27
Stan Funduszu na koniec 2009 roku	27
3.4. Wykonanie planu finansowego Funduszu Prewencji i Rehabilitacji.....	28
Planowanie przychodów i wydatków	28
Przychody i należności	28
Wydatki i zobowiązania.....	29
Wydatki bieżące.....	30
Wydatki majątkowe	31
Stan Funduszu na koniec 2009 roku	31
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	32
Protokół.....	32
Wystąpienie pokontrolne	32
Finansowe rezultaty kontroli	32

Załączniki

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia – od 14 grudnia 2009 r. do 15 kwietnia 2010 r., na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, przeprowadziła kontrolę Wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania w 2009 r. planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2009² w tej części budżetu państwa oraz planów finansowych wymienionych państwowych funduszy celowych.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. i została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, w Centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Kontrola przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli³ oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Prezes Kasy jest centralnym organem administracji rządowej, podległym ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi (art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników⁵). Prezes Kasy jest dysponentem części 72 budżetu państwa.

Gospodarka finansowa KRUS podlega rygorom wynikającym z ustawy o finansach publicznych⁶, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych⁷, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸. Kasa prowadzi samodzielną gospodarkę finansową (art. 75 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników), a podstawami finansowymi ubezpieczenia społecznego rolników są Fundusze: Emerytalno-Rentowy,

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 58 ze zm.) zmieniona przez ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2009 r.

³ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf.

⁴ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_px_kontrola_budzetowa_2009_05.pdf.

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.

⁶ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), obecnie ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

Administracyjny, Prewencji i Rehabilitacji, które są państwowymi funduszami celowymi (art. 76 ust. 2 i art. 76 ust. 2a). Prezes Kasy jest dysponentem tych funduszy. Ponadto pełni z urzędu (art. 76 ust. 1) funkcję zarządu Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników⁹ oraz dysponuje Funduszem Motywacyjnym, tworzonym w ramach odpisu na fundusz administracyjny, naliczanego z funduszu składkowego, na dodatkowe wypłaty wynagrodzeń dla pracowników KRUS, które wypłacane są poza limitami wynikającymi z przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej (art. 81a ust. 1-3).

Fundusz Emerytalno-Rentowy (zwany dalej FER) jest przeznaczony na finansowanie wydatków określonych w art. 78 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w tym świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego oraz wypłacanych łącznie z tymi świadczeniami emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego. Fundusz tworzony jest ze środków wymienionych w ust. 2 przywołanego przepisu, w tym przede wszystkim z dotacji z budżetu państwa oraz składek rolników na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Państwo gwarantuje wypłatę świadczeń finansowanych z funduszu emerytalno-rentowego (art. 76 ust. 3).

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji (zwany dalej FPiR) przeznaczony jest na finansowanie kosztów KRUS związanych z: przekwalifikowaniem zawodowym rencistów, zapobieganiem wypadkom przy pracy rolniczej oraz rolniczym chorobom zawodowym, leczeniem i rehabilitacją osób wykazujących niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie (art. 80 ust. 1, 21 b, 63 i 64 ww. ustawy). Fundusz tworzy się z odpisów od Funduszu Składkowego w wysokości do 5% planowanych wydatków tego funduszu oraz z dotacji budżetu państwa (art. 80 ust. 2).

Ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników¹⁰, z dniem 1 października 2009 r. wprowadzono obowiązek opłacania dodatkowej składki miesięcznej na FER przez rolników, których gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 50 ha przeliczeniowych, w wysokości:

- 12% emerytury podstawowej - w przypadku, gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych do 100 ha przeliczeniowych;

⁹ Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników (zwany dalej Funduszem Składkowym) jest osobą prawną; funkcje zarządu pełni z urzędu Prezes Kasy pod nadzorem Rady Rolników; podstawę jego gospodarki finansowej stanowi roczny plan rzeczowo-finansowy sporządzany przez Prezesa Kasy i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Funduszu. Plan finansowy Funduszu Składkowego nie jest ujęty w ustawie budżetowej.

¹⁰ Art. 1 pkt 7 (Dz. U Nr 79, poz. 667).

- 24% emerytury podstawowej - w przypadku, gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 100 ha przeliczeniowych do 150 ha przeliczeniowych;
- 36% emerytury podstawowej - w przypadku, gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 150 ha przeliczeniowych do 300 ha przeliczeniowych;
- 48% emerytury podstawowej - w przypadku, gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 300 ha przeliczeniowych.

Fundusz Administracyjny (zwany dalej FA) zapewnia finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia, z wyjątkiem kosztów pokrywanych ze środków Funduszu Składkowego lub Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Ponadto, ze środków Funduszu Administracyjnego finansowane są koszty obsługi zadań z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego (art. 79 ust. 1 ww. ustawy). Fundusz Administracyjny jest tworzony z odpisów od Funduszu Składkowego i z Funduszu Emerytalno-Rentowego, w wysokości odpowiednio do 9% i do 3,5% planowanych wydatków ww. funduszy (art. 79 ust. 2 pkt 1). Fundusz otrzymuje od właściwych instytucji refundacje kosztów związanych z realizacją ubezpieczenia zdrowotnego oraz innych zadań powierzonych Prezesowi Kasy na podstawie odrębnych przepisów (art. 79 ust. 2 pkt 2).

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. w części 72 w terenowej strukturze organizacyjnej KRUS funkcjonowała Centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 256 placówek terenowych.

Zgodnie z ustawą budżetową zaplanowane wydatki budżetu państwa w Części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w wysokości 16.558.010 tys. zł, stanowią 5,5% wydatków budżetu państwa ogółem (300.097.811 tys. zł)¹¹. Wykonanie wydatków wyniosło 16.441.845,0 tys. zł i stanowiło 5,5% wykonania wydatków budżetu państwa ogółem (298.028.470,9 tys. zł).

KRUS realizował zadania w ramach funkcji 13 - Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny oraz funkcji 22 Obsługa administracyjna.

---

¹¹ Kwoty podano w wysokości zgodnej z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 128, poz. 1057).

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, wykonanie budżetu państwa za 2009 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonanie planów finansowych za 2009 r. Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Funduszu Administracyjnego.

Dochody budżetowe zostały wykonane w wysokości 21 tys. zł (105,0% planu), a wydatki w wysokości 16.441.845 tys. zł (99,9% planu). W toku kontroli stwierdzono, że Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego prawidłowo sprawował określony w art. 153 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych nadzór i kontrolę nad wykonaniem planów finansowych części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz państwowych funduszy celowych. Prowadzone były oceny przebiegu wykonania zadań, realizacji dochodów i wydatków oraz wstępne oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, stosownie do postanowień art. 47 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i ustalonych procedur kontroli.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na nieprawidłowości:

- rozliczenie i zwrot na rachunek bankowy budżetu z jednodniowym opóźnieniem niewykorzystanych środków budżetowych w wysokości 17.964,2 tys. zł, co wyczerpało znamiona określone w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹²,
- niskie wykorzystanie środków budżetowych w części 72 (84,7% planu), w tym środków, które nie wygasły z końcem roku budżetowego 2008 (15,7%) oraz w planie finansowym FA przeznaczonych na realizację Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW),
- wzrost kwoty zadłużeń z tytułu składek FER w stosunku do 2008 r. o 5,2%, (tj. o 21.562,2 tys. zł) oraz spadek wskaźnika ściągальności należności z tytułu składek na FER do 98,5% (tj. o 4,0 punktu procentowego),
- nienależyty nadzór nad Ośrodkiem Szkoleniowo-Rehabilitacyjnym w Teresinie, gdzie zaniechano zgłoszenia organowi prowadzącemu rejestr zoz (tj. Ministrowi

¹² Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm. Prezes Kasy zawiadomił Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Zdrowia) zaprzestania lub czasowego zawieszenia prowadzenia stacjonarnej działalności rehabilitacyjno-leczniczej przez OSR od 2007 r.¹³

- wykonanie wydatków FPIR w § 6260 - dotacje otrzymane z funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych, w wysokości 34,3% planu.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe w części 72 - KRUS, oraz w Funduszach: Emerytalno-Rentowym, Administracyjnym oraz Prewencji i Rehabilitacji.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli roczne sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23)

oraz sprawozdania półroczne i roczne z wykonania planów finansowych funduszy Emerytalno-Rentowego, Administracyjnego oraz Prewencji i Rehabilitacji:

- z wykonania planów finansowych funduszy celowych nieposiadających osobowości prawnej (Rb-33),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40),

a także sprawozdania za IV kwartał o stanie należności (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z) zostały sporządzone terminowo i prawidłowo¹⁴, na podstawie danych z ewidencji księgowej oraz przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2009 r.

Kontrola łącznych rocznych sprawozdań Rb-33 sporządzanych dla wykonania planów finansowych funduszy: Emerytalno-Rentowego i Administracyjnego wykazała, że dane zostały prawidłowo przeniesione z 16 jednostkowych sprawozdań.

Uwagi i wnioski

Po kontroli Najwyższa Izba Kontroli skierowała do Prezesa KRUS następujące wnioski o:

---

¹³ Obowiązek ten wynika z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.).

¹⁴ Zasady sporządzania sprawozdań określił Minister Finansów w rozporządzeniu z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz.781 ze zm.).

- 1) Bieżące monitorowanie realizacji planu wydatków inwestycyjnych FPIR i dokonywanie niezbędnych korekt w terminie umożliwiającym elastyczne zarządzanie środkami publicznymi.
- 2) Zintensyfikowanie działań w zakresie dochodzenia należności składkowych FER.
- 3) Wzmożenie nadzoru nad zakładami opieki zdrowotnej, których organem założycielskim jest Prezes Kasy.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Wykonanie budżetu państwa w części 72

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych oraz poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych Kasy, a także skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej. Powyższą ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz badania losowej próby 87 dowodów księgowych. Doboru próby do badania w Centrali Kasy dokonano metodą monetarną spośród wydatków dokonywanych ze środków Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji¹⁵. Łączna wartość operacji udokumentowanych wylosowanymi dowodami księgowymi wyniosła 70.059,5 tys. zł, z tego 60.570,2 tys. zł dotyczących Funduszu Administracyjnego (około 53,0% wydatków Funduszu zrealizowanych przez Centralę KRUS) oraz 9.489,3 tys. zł dotyczących Funduszu Prewencji i Rehabilitacji (28,1% wydatków Funduszu).

Realizując wniosek Najwyższej Izby Kontroli, w 2009 r. w systemie finansowo-księgowym wdrożono stosowne narzędzia umożliwiające automatyczną kontrolę wypełniania pól: „opis operacji” oraz „data dokumentu”.

Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na 2009 r.¹⁶ zaplanowano dochody budżetowe w części 72 - Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w wysokości 20 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły łącznie 21 tys. zł, w tym m.in. w dziale 753 – obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w (§ 097) – 4 tys. zł, w dziale 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (§ 097) – 16 tys. zł z tytułu odsetek od nienależnie pobranych świadczeń. W porównaniu do planu według ustawy budżetowej zrealizowane dochody były wyższe o 5,0% (1 tys. zł), natomiast w porównaniu do 2008 r. były one niższe o 63 tys. zł, tj. 74,6%¹⁷. NIK nie wnosi uwag do realizacji dochodów budżetowych przez KRUS.

---

¹⁵ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

¹⁶ Ustawa budżetowa z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 58) znowelizowana ustawą o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 z dnia 17 lipca 2009 r. (Dz. U. Nr 128, poz. 1057).

¹⁷ Wysokie wykonanie dochodów budżetowych w 2008 r. dotyczyło § 097 – wpływy z różnych dochodów, tj. nienależnie pobranych świadczeń i odsetek od nich, oraz wynikało z dokonywania bieżącej weryfikacji akt świadczeniobiorców i ich uzupełnienia.

Wpłaty dochodów budżetowych na wydzielone konto bankowe, którego dysponentem jest Ministerstwo Finansów odbywały się sukcesywnie, w miarę wpływu środków na konto Kasy.

Należności i zobowiązania obejmują fundusze celowe, renty strukturalne i należności od rolników z tytułu składki na ubezpieczenia zdrowotne z działów specjalnych (KRUS wykonuje funkcję płatnika składek na ubezpieczenia zdrowotne).

W KRUS w 2009 r. wystąpiły należności wymagalne ogółem (krajowe) w kwocie 281.097,5 tys. zł. Należności wymagalne w 2009 r. były niższe w stosunku do 2008 r. o 30.960,5 tys. zł, tj. o 12,4% i obejmowały:

1. należności wymagalne państwowych funduszy celowych w wysokości 276.707,3 tys. zł, z tego:
  - Fundusz Emerytalno-Rentowy – 276.665,0 tys. zł (w tym: od gospodarstw domowych - 276.664,7 tys. zł),
  - Fundusz Administracyjny – 42,3 tys. zł (w tym z tytułu dostaw towarów i usług 19,1 tys. zł).
2. należności wymagalne z tytułu składki na ubezpieczenie zdrowotne z działów specjalnych w wysokości 4.390,2 tys. zł.

Dane o dochodach przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

Dotacje budżetowe

Łączna kwota dotacji przekazywanych przez Ministerstwo Finansów wyniosła 16.441.845 tys. zł i była niższa o 17.959 tys. zł, tj. o 0,1% w stosunku do planu po zmianach oraz wyższa o 805.414 tys. zł, tj. o 5,2% niż w 2008 r. Dotacje z budżetu państwa przekazywane były na podstawie uzgodnionego harmonogramu w wysokości faktycznie niezbędnej do właściwego funkcjonowania dysponenta części budżetowej.

Rozliczenie i zwrot niewykorzystanej dotacji budżetowej na rachunek bankowy budżetu w wysokości 17.964,2 tys. zł przez Dyrektora Biura Finansowo-Księgowego KRUS nastąpił z jednodniowym opóźnieniem, co spowodowało, że zapłacono odsetki w wysokości 4.920,00 zł, a tym samym wyczerpano znamiona określone w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁸. Zgodnie z § 14 ust. 5 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Finansów

¹⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹⁹ termin zwrotu upływał w dniu 25 stycznia 2010 r., natomiast niewykorzystane środki zostały zwrócone 26 stycznia 2010 r. W toku kontroli Prezes Kasy zawiadomił Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Wydatki budżetowe

W ustawie budżetowej (przed nowelizacją) w części 72 - KRUS zaplanowano wydatki w wysokości 16.630.010 tys. zł, tj. o 6,4% wyższe od wykonania w 2008 r. Plan wydatków został zmniejszony łącznie o 170.206 tys. zł do kwoty 16.459.804,3 tys. zł:

- w dziale 753 – Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne zmniejszony o kwotę 169.217 tys. zł, w tym: w rozdziale 75305 – Fundusz Emerytalno-Rentowy zmniejszony o 169.029 tys. zł, w rozdziale 75311 – Renty strukturalne zmniejszony o 2.000 tys. zł, w rozdziale 75313 – bez zmian, w rozdziale 75395 – Pozostała działalność zwiększony o 1.812 tys. zł,
- w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej o 12 tys. zł, w tym: w rozdziale 85335 - Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC zmniejszony o 14 tys. zł, w rozdziale 85395 - Pozostała działalność zwiększony o 25 tys. zł.

Zrealizowane wydatki wyniosły 16.441.845 tys. zł i były o 0,1% niższe od planu po zmianach oraz wyższe o 5,1% od wykonania w 2008 r. Największy udział miały wydatki w dziale 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, które stanowiły 99,9% ogółu wydatków w części. Zostały one zrealizowane w wysokości 16.418.853,1 tys. zł, tj. o 17.830 tys. zł niższej niż zaplanowano (o 0,1%).

W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, rozdziale 85335 - Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC, nie wykorzystano 79 tys. zł (tj. 69,3% planu po zmianach). Niższe od planowanego wykonanie wydatków w ww. rozdziale spowodowane było brakiem nowych wniosków osób zainteresowanych ww. refundacją.

---

¹⁹ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm. Zgodnie z art. 113 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241) dotacje udzielone przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) podlegają zwrotowi na podstawie dotychczasowych przepisów.

Wydatki budżetu państwa w dziale 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, rozdziale 75395 - Pozostała działalność, z przeznaczeniem na realizację umowy z 7 kwietnia 2006 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju na dofinansowanie realizacji Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW), zostały zrealizowane w wysokości 1.276 tys. zł, tj. w 84,7% planu na 2009 r.

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2008 w wysokości 18.419,5 tys. zł²⁰, zostały wykonane w wysokości 2.899,6 tys. zł, tj. w 15,7% planu i dotyczyły realizacji PPWOW. Niewykonanie wydatków niewygasających było spowodowane przedłużającymi się procedurami przetargowymi na realizację zadań objętych tym Programem, w tym wdrożenie Systemu Workflow i modernizację systemów przetwarzania danych²¹, modernizację infrastruktury ICT (Information and Communication Technology)²², a także oczekiwaniem na przedłużenie okresu realizacji umowy kredytowej z Bankiem Światowym. W dniu 21 października 2009 r. Bank światowy zmienił termin realizacji umowy z 31 grudnia 2009 r. na 30 czerwca 2011 r. W wystąpieniu pokontrolnym z wykonania budżetu państwa za 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli wносиła o zintensyfikowanie działań w zakresie realizacji PPWOW oraz likwidację opóźnień²³.

Analiza pobranej do badania dokumentacji 3 przeprowadzonych postępowań przetargowych na realizację projektów w ramach PPWOW, o wartości podpisanych umów wyniosła 1.645,8 tys. zł²⁴ nie wykazała nieprawidłowości.

Wydatki w części 72 zostały poniesione na cele wynikające z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na zadania zlecone Kasie do realizacji.

W 2009 r. w części 72 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania długoterminowe.

Dane o wydatkach przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

²⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2008 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (§ 4, pkt 2) (Dz. U. Nr 224, poz. 1478). Termin wykorzystania ww. środków został określony na dzień 30 czerwca 2009 r.

²¹ Umowa została podpisana 30 września 2009 r.

²² Umowa na zakup oprogramowania do zarządzania projektami została podpisana 17 grudnia 2009 r., a zakup platformy zarządzania usługami IT został przesunięty na 2010 r.

²³ W 2008 r. wykonanie planu w tym zakresie wyniosło 7% (1.384 tys. zł).

²⁴ Łączna wartość szacunkowa 480.000 tys. euro.

Wydatki w układzie zadaniowym

Realizując budżet zadaniowy KRUS w 2009 r. wykonywał zadania w ramach dwóch funkcji budżetu państwa²⁵:

13 - „Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny”, w ramach której wyodrębnione zostało zadanie 13.3 - ubezpieczenia społeczne, cel: realizacja zadań wynikających z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zrealizowane wydatki budżetowe wyniosły 16.441.845 tys. zł, tj. o 116.165 tys. zł mniej niż zaplanowano (0,7%). W ramach zadania 13.3 realizowane były podzadania:

- 13.3.1 świadczenia społeczne, cel: wypłata świadczeń emerytalno rentowych i innych świadczeń zleconych do wypłaty. Zrealizowane wydatki budżetowe wyniosły 16.436.345 tys. zł, tj. o 116.165 tys. zł mniej niż zaplanowano (0,7%). Kwota ta obejmuje wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych, rent strukturalnych oraz zadań zleconych KRUS do wypłaty, a także składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego. Zadanie to jest realizowane z udziałem środków Funduszu Emerytalno-Rentowego. Przyjęty miernik realizacji celu, tj. wskaźnik odsetek wypłacanych z FER przez jednostki organizacyjne KRUS na 1000 emerytów i rencistów wyniósł 12,6 i był niższy od planowanego o 7,4.
- 13.3.2 prewencja i rehabilitacja, cel: utrzymanie lub przywrócenie zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym osób uprawnionych do świadczeń KRUS. Zrealizowane wydatki budżetowe w ramach tego podzadania wyniosły 5.500 tys. zł (100% planu). Ponadto, zadanie to jest finansowane ze środków Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Przyjęty miernik realizacji celu, tj. wskaźnik wykorzystania skierowań na rehabilitację w roku N w przeliczeniu na 1000 ubezpieczonych wyniósł 9,25 i był wyższy od planowanego o 0,22.

22 - „Tworzenie i koordynacja polityki”, zadania 22.2 - Obsługa administracyjna, podzadania 22.2.1 - Obsługa administracyjna i techniczna. Celem zadania jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania KRUS i terminowej realizacji zadań. Jest ono finansowane ze środków Funduszu Administracyjnego.

Dla obu funkcji zostały prawidłowo określone zadania, podzadania oraz cele. Określone mierniki realizacji celów dla funkcji 13 zostały zdefiniowane w sposób

---

²⁵ Wydatki na realizację zadań i podzadań budżetu zadaniowego pokazywane są w wysokości równej przyznanej dotacji z budżetu państwa.

umożliwiający ciągłość ich pomiaru, posiadały wiarygodne i szybko dostępne źródło danych oraz wartość bazową. Przyjęty wskaźnik dla podzadania 13.3.2 „Prewencja i rehabilitacja” nie obejmował całości działań z dziedziny rehabilitacji, realizowanych w ramach tego podzadania (np. orzecznictwo lekarskie, dofinansowanie inwestycyjne i sprzętowe, działalność szkoleniową i informacyjną, prewencję wypadkową, rehabilitację ambulatoryjną, choroby zawodowe, wypadkowość przy pracy itp.)²⁶. Nie zostały wyodrębnione działania realizowane w ramach poszczególnych zadań i podzadań, a dla funkcji 22 nie określono również mierników.

Środki z budżetu Unii Europejskiej

W 2009 r. wydatkowano środki w ramach „Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013” w łącznej wysokości 83,8 tys. zł, w tym: w § 4308 – 71,2 tys. zł, tj. mniej o 187,8 tys. zł (o 72,5%) planu po zmianach (259,0 tys. zł) oraz w § 4309 – 12,6 tys. zł, tj. mniej o 33,4 tys. zł (o 72,6%) planu po zmianach (46 tys. zł).

W KRUS realizowane są dwie pre-umowy dotyczące „przygotowania projektu indywidualnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 Priorytet VII „Społeczeństwo informatyczne – Budowa elektronicznej administracji dla Projektu POIG (...)”:

- 7-21 „R3@KRUS - Utrzymanie i usługi Rejestru Referencyjnego Rolników”,
- 7-42 „e@KRUS - Elektroniczna platforma usług publicznych KRUS”.

Wydatkowane środki dotyczyły przygotowań technicznych do zawarcia umów na realizację projektów (przygotowanie wniosków o dofinansowanie, harmonogramów, analiz ryzyka, dokumentacji technicznej).

Inne ustalenia kontroli

Audyt i kontrola wewnętrzna oraz przeprowadzane inspekcje przez merytorycznych pracowników Kasy spełniają wymogi określone w przepisach prawa ogólnego i uregulowań organizacyjnych KRUS. Audyt wewnętrzny planuje i wykonuje planowe zadania w kategorii tzw. wysokiego ryzyka, natomiast kontrola wewnętrzna przeprowadza kompleksowe, problemowe, sprawdzające i doraźne badania w jednostkach

²⁶ Zgodnie z pismem z Ministerstwa Finansów z dnia 10 lutego 2010 r. (znak: RF-3/29/KQL/2010/101) Fundacja Europejski Instytut Administracji Publicznej Oddział w Polsce została zobowiązana do opracowania bazy mierników dla poszczególnych funkcji, zadań i podzadań zamieszczonych w zadaniowym planie wydatków, dla kolejnych ośmiu funkcji państwa, m.in. dla funkcji 13 - Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny.

organizacyjnych Kasy na terenie całego kraju. Wyniki tych kontroli (finansowe, merytoryczne, organizacyjne itp.), jak również bieżący nadzór wykonywany przez służby ekonomiczne, są przez kierownictwo Kasy na bieżąco wykorzystywane do właściwego i sprawnego funkcjonowania podległych jednostek.

3.2. Wykonanie planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego

Planowanie przychodów i wydatków

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do rzetelności planowania przychodów i wydatków Funduszu. Ich wysokość była adekwatna do zadań określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. W ciągu 2009 r. dwukrotnie dokonano zmiany planu finansowego FER:

1. nowelizacją ustawy budżetowej z 17 lipca 2009 r. dokonano zmniejszenia planu wydatków FER w pozycji wydatki bieżące – odpis na fundusz administracyjny z 480.000 tys. zł do 411.000 tys. zł, tj. o 69.000 tys. zł (14,4%), a także zmniejszono wysokość dotacji z budżetu państwa z 15.874.431 tys. zł do 15.805.431 tys. zł (0,4%).
2. 17 grudnia 2009 r. na wniosek Prezesa KRUS, na podstawie art. 154 ust. 6 i 8 ustawy o finansach publicznych, Minister Finansów²⁷ dokonał blokady środków w części 72 KRUS, dziale 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, rozdziale 75305 - Fundusz Emerytalno-Rentowy, paragrafie 2430 - Dotacja z budżetu otrzymana przez fundusz celowy, w kwocie 100.029.000 zł. W związku z powyższym dokonano zmiany planu wydatków FER w § 4130 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z dotacji budżetu. Zablokowane środki przeznaczone zostały na utworzenie nowej rezerwy celowej, w części 83 - Rezerwy celowe, oznaczonej jako poz. 76 - Rezerwa celowa na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa.

Przychody

Przychody ogółem Funduszu Emerytalno-Rentowego wg przypisu w 2009 r. wyniosły 17.063.951 tys. zł, tj. 99,2% planu wg ustawy budżetowej (przed nowelizacją), 100,2% planu po zmianach oraz 105,4% przychodów 2008 r. Zrealizowane przychody

---

²⁷ decyzja nr BP/4135/52/MLV/2009/5731 z 17 grudnia 2009 r. w sprawie zmian w budżecie na 2009 r.

ogółem (wg wpływów) wyniosły 17.063.183 tys. zł i stanowiły 99,2% planu wg ustawy budżetowej (przed nowelizacją), 100,2% planu po zmianach oraz 105,1% przychodów 2008 r.

W strukturze zrealizowanych w 2009 r. przychodów największy udział miała dotacja z budżetu państwa, której udział w przychodach ogółem wg przypisu wyniósł 92,0%, a w przychodach ogółem wg wpływów również 92,0%. Przychody te wyniosły 15.705.402 tys. zł zostały zrealizowane w 100% planu po zmianach w tej pozycji²⁸ oraz stanowiły 105,6% przychodów z tytułu dotacji z budżetu państwa zrealizowanych w 2008 r.

Wśród przychodów własnych dominującą pozycję stanowiły wpływy ze składek, które stanowiły 8,0% przychodów FER wg przypisu i 8,0% przychodów wg wpływów. Przychody własne wg przypisu wynosiły 1.358.549 tys. zł i stanowiły 102,4% kwoty planowanej w ustawie budżetowej (nie było zmian w ustawie budżetowej w tej pozycji) oraz 103,1% przychodów z tego tytułu zrealizowanych w 2008 r. Przychody własne wg wpływów wyniosły 1.357.781 tys. zł i stanowiły 102,1% kwoty planowanej w ustawie budżetowej oraz 99,2% przychodów zrealizowanych w 2008 r.

Zgodnie z art. 17 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, wysokość składki kwartalnej na Fundusz Emerytalno-Rentowy w 2009 r. stanowiła 30% emerytury podstawowej i wynosiła: 191,00 zł za I kwartał oraz 203,00 zł za II i III kwartał, natomiast składka podstawowa za IV kwartał²⁹ - 204,00 zł.

NIK nie wnosi uwag do planowania i realizacji przychodów FER.

Dane o przychodach FER przedstawiono w załączniku nr 3 do informacji.

Należności

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. należności brutto wyniosły 600.764 tys. zł i były wyższe o 4,2% w porównaniu do 2008 r. Wynika to głównie z pogorszenia ściągальności w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne rolników spowodowanego wzrostem liczby dłużników, którym przypisano należności za okresy wsteczne³⁰

²⁸ Minister Finansów decyzją z 13 października 2008 r. zwiększył kwotę dotacji na FER o 160.000 tys. zł (o 1,1%), w związku z czym dokonano korekty planu finansowego funduszu.

²⁹ W wysokości 10% emerytury podstawowej miesięcznie.

³⁰ M.in. obejmowanie ubezpieczeniem społecznym rolników z okresem wstecznym.

oraz z ustalenia terminu płatności składki miesięcznej za IV kwartał 2009 r. na dzień 31 grudnia 2009 r.³¹

Należności dotyczyły głównie niezrealizowanych przychodów z tytułu składek na fundusze celowe (rozdział 75305, § 0820) w wysokości 545.371 tys. zł (90,8% ogółu należności). Zaległości netto były wyższe o 0,9% w porównaniu do 2008 r. i wyniosły 308.179 tys. zł.

W 2009 r., w stosunku do 2008 r., kwota należności składkowych odpisanych z powodu przedawnienia³² zmniejszyła się o 12,6%. Przedawnieniu uległy należności w wysokości 4.651,2 tys. zł. Jednocześnie zabezpieczenie hipoteką ww. należności³³ wzrosło z 59,8% w 2008 r. do 61,5% w 2009 r. W 2009 r. oddziały regionalne KRUS skierowały do sądów 8.064 wnioski o zabezpieczenie hipoteczne należności składkowych (o 11,7% mniej niż w 2008 r.). Kwota zabezpieczonych w ciągu 2009 r. należności wyniosła 27.792,3 tys. zł, natomiast kwota zabezpieczonych hipotecznie należności (narastająco) wyniosła 131.502,6 tys. zł.

W 2009 r. zostały umorzone należności składkowe³⁴ w kwocie 12.964,9 tys. zł, tj. o 35,3 % mniej niż w 2008 r. Na koniec 2009 r. kwota należności odroczonej wynosiła 15,4 tys. zł (o 88,5% niższa niż w 2008 r.), a należności objęte układami ratalnymi - 160.763,2 tys. zł (o 5,0 % niższe niż w 2008 r.). Spadek kwot należności objętych ulgami

---

³¹ Art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. Nr 79, poz. 667). Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników składki na ubezpieczenie opłaca się co kwartał, a termin płatności przypada ostatniego dnia pierwszego miesiąca danego kwartału.

³² Przedawnieniu ulegają należności, których nie udało się wyegzekwować, a upłynął 10 letni termin ich dochodzenia (art. 41b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników).

³³ Hipoteka jest jedyną formą zabezpieczenia należności przed ich utratą w skutek przedawnienia. Należności zabezpieczone hipoteką, pomimo odpisania z ksiąg, nie przedawniają się z upływem terminu - można je egzekwować z majątku zabezpieczonego hipoteką (art. 41b ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników).

³⁴ Umorzenie należności na wniosek dłużnika może być dokonane w przypadku, gdy zachodzi co najmniej jedna z następujących przesłanek:

1. brak jest możliwości potrącenia zadłużenia ze świadczeń,
2. nie zachodzą okoliczności do orzeczenia o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek,
3. z rozeznania o możliwościach płatniczych dłużnika wynika brak źródeł dochodu oraz majątku, z którego można by efektywnie dochodzić należności,
4. sytuacja finansowa zobowiązanego uniemożliwia uregulowanie całości zadłużenia nawet przy udzieleniu dogodnych ulg w spłacie,
5. opłacenie należności z tytułu składek pozbawiłoby zobowiązanego i jego rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych,
6. zobowiązany poniósł straty materialne w wyniku klęski żywiołowej lub innego nadzwyczajnego zdarzenia, powodujące że opłacenie należności z tytułu składek mogłoby pozbawić zobowiązanego możliwości dalszego opłacania należności,
7. zaistnienie przewlekłej choroby zobowiązanego lub konieczność sprawowania przez niego opieki nad przewlekle chorym członkiem rodziny, co pozbawia zobowiązanego możliwości uzyskania dochodu umożliwiającego opłacenie należności.

Umorzenie należności z urzędu może być dokonane w przypadku stwierdzenia całkowitej nieściągalności płatnika składek.

w spłacie spowodowany był spadkiem zainteresowania rolników spłatą należności w tych formach (mniejsza liczba wniosków o udzielenie ulg).

Dochodzenie należności

W 2009 r. dokonano potrąceń należności składkowych ze świadczeń przysługujących rolnikom z ubezpieczenia na kwotę 102.557,0 tys. zł, tj. o 2,5% więcej niż w 2008 r.

W 2009 r. skierowano do egzekucji administracyjnej 40.433 tytułów wykonawczych obejmujących zaległości na kwotę 39.265,9 tys. zł, tj. o 12,5% większą niż w 2008 r. Zrealizowano 35.685 tytułów na kwotę 34.766,0 tys. zł (tj. o 7,4% większą niż 2008 r.), z czego została wyegzekwowana kwota 22.791,8 tys. zł, zwrócono wskutek nieściągalności tytuły obejmujące kwotę 1.706,1 tys. zł, załatwiono w inny sposób tytuły na kwotę 10.268,2 tys. zł.

W ciągu 2009 r. pracownicy oddziałów regionalnych i placówek terenowych KRUS przeprowadzili 74.998 wizytacji³⁵ w gospodarstwach rolników ubezpieczonych w KRUS, tj. o 7,2% mniej niż w 2008 r. Było to spowodowane głównie mniejszą liczbą wniosków o objęcie ulgami w spłacie należności składkowych.

Wydatki

Zaplanowany dla Funduszu Emerytalno-Rentowego w ustawie budżetowej (przed nowelizacją) na 2009 r. limit wydatków w kwocie 17 290 278 tys. zł został w trakcie roku zmniejszony o 169.029 tys. zł, tj. o 1,0%. Nie dokonano przeniesień wydatków między paragrafami klasyfikacji budżetowej. Wydatki FER wyniosły 17.046.419 tys. zł i w porównaniu do 2008 r. były wyższe o 1,5% (o 252.609 tys. zł).

Wydatki na zadania wynikające z ustawy tworzącej Fundusz (§ 311 świadczenia społeczne) stanowiły 82,5% wydatków ogółem FER. Plan wg ustawy budżetowej przewidywał na te zadania 14.097.562 tys. zł, tj. o 3,4% więcej od wydatków poniesionych w 2008 r. Wykonanie w 2009 r. wyniosło 14.058.954 tys. zł i było o 0,3% niższe niż przewidziano w ustawie budżetowej oraz o 3,1% wyższe niż w 2008 r. Niższa od zaplanowanej w ustawie budżetowej kwota ww. wydatków była m.in. spowodowana mniejszą kwotą wypłaconych zasiłków pogrzebowych o 31.872 tys. zł, tj. o 7,9%.

³⁵ Wizytacje w gospodarstwie umożliwiają ustalenie płynności finansowej dłużnika i uzgodnienie najdogodniejszej formy spłaty zaległości.

Przeciętna miesięczna liczba emerytur wyniosła 1.136 tys., rent z tytułu niezdolności do pracy 244 tys., a rent rodzinnych 43 tys. (w 2008 r. 1.173 tys. emerytur i 258 tys. rent z tytułu niezdolności do pracy, a rent rodzinnych 44 tys.). Przeciętna emerytura i renta finansowana z FER w 2009 r. wynosiła 766,41 zł i była wyższa, w stosunku do 2008 r. o 32 zł, tj. o 4,4%, a także niższa od planowanej o 16 zł, tj. o 2,0%. Przeciętny zasiłek pogrzebowy w 2009 r. wynosił 6.165,90 zł, i w porównaniu do 2008 r. i był wyższy o 382,89 zł, tj. o 6,6%. Liczba wypłaconych zasiłków pogrzebowych wyniosła 60.041 i w porównaniu do 2008 r. była wyższa o 614, tj. o 1,0%.

Wydatki na składkę na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z budżetu państwa (§ 4130) wyniosły 2.571.881 tys. zł (15,1% wydatków FER) i były niższe w stosunku do planu wg ustawy budżetowej o 140.835 tys. zł, tj. o 5,2% oraz niższe od planu po zmianach (blokada środków) o 40.806 tys. zł, tj. o 1,6%. W stosunku do wykonania 2008 r. były niższe o 186.872 tys. zł, tj. o 6,8%.

Najwyższa Izba Kontroli nie zgłasza uwag do sposobu planowania oraz realizacji wydatków Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Dane o wydatkach FER przedstawiono w załączniku nr 3 do informacji.

Nadpłaty świadczeń

W 2009 r., w porównaniu do 2008 r., kwota nowo ujawnionych nadpłat świadczeń³⁶ była niższa o 5,3% (o 1.051,1 tys. zł). Nadpłacone zostały świadczenia w wysokości 18.763 tys. zł. Kwota nadpłat, na które pracownicy KRUS nie mieli wpływu (97,1% ogółu nadpłat), była mniejsza o 5,7% i wyniosła 18.056,1 tys. zł. Do głównych przyczyn nadpłat niezawinionych przez pracowników KRUS należą m.in.: podjęcie zatrudnienia, zmiana w uprawnieniach członków rodzin, przedłożenie nieprawdziwych dokumentów, prowadzenie gospodarstwa rolnego i inne.

Kwota nadpłat dokonanych z przyczyn leżących po stronie pracowników KRUS (131 decyzji) wzrosła o 4,8% (tj. o 32,4 tys. zł) w porównaniu do 2008 r. (134 decyzje), i wyniosła 707,4 tys. zł. Do głównych przyczyn nadpłat zawinionych przez pracowników

---

³⁶ Nadpłaty świadczeń ujawniane są m.in. w wyniku przeprowadzenia kontroli uprawnień do rent rent rodzinnych, bieżącej weryfikacji akt emerytalno-rentowych wnioskodawców (a niekiedy również ich małżonków) oraz kontroli wewnętrznych.

KRUS należą: błędne wydanie decyzji, nieterminowe wstrzymanie wypłaty, brak zmiany w księdze ruchu oraz podwójne pobieranie renty lub emerytury.³⁷

Zobowiązania

Na koniec 2009 r. w Funduszu Emerytalno-Rentowym zobowiązania ogółem wynosiły 359.697 tys. zł i były o 7,1% niższe niż w 2008 r. Zobowiązania wymagalne powstałe w ciągu roku wynosiły 146 tys. zł i były niższe od powstałych w ciągu 2008 r. o 42,7%. Na koniec roku zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W 2009 r. dokonano wypłat odsetek na łączną kwotę 17,9 tys. zł (o 50,1% mniej niż w 2008 r.), w tym z tytułu załatwienia spraw po terminie ustawowym zapłacono odsetki na kwotę 221,20 zł, oraz 8,9 tys. zł wynikające z wyroków sądów (49,7% ogólnej kwoty odsetek). W pozostałych przypadkach przyczynami wypłat odsetek było nieprzekazywanie przez PT informacji o spłaceniu zaległości składkowych przez emerytów i rencistów oraz nieterminowe przekazywanie innych informacji mających wpływ na wypłatę świadczenia, błędne ustalenie wysokości części składkowej emerytury lub renty rolniczej, opóźnienia w wypłacie świadczeń.

Stan Funduszu na koniec 2009 roku

Na koniec 2009 r. stan Funduszu wynosił 170.236 tys. zł, tj. o 17.532 tys. zł (o 11,5%) więcej niż na początek roku i w stosunku do planu po zmianach był wyższy o 167.572 tys. zł (o 6.290,2%), co było wynikiem wyższego niż pierwotnie przewidywano stanu Funduszu na początek 2009 r., w tym:

- środki pieniężne w wysokości 45.834 tys. zł (ich stan był większy od zaplanowanego w ustawie budżetowej o 36.348 tys. zł, tj. o 383,2%). W porównaniu do stanu na koniec 2008 r. zwiększył się on o 17.978 tys. zł, tj. o 64,5%,
- należności w wysokości 308.179 tys. zł (ich stan był o 152.650 tys. zł, tj. o 33,1% mniejszy niż planowano w ustawie budżetowej). W porównaniu do stanu na koniec 2008 r. wzrosły one o 2.711 tys. zł, tj. o 0,9%,
- zobowiązania w kwocie 359.697 tys. zł były niższe od planowanych w ustawie budżetowej o 377.489 tys. zł, tj. o 51,2%. W porównaniu do stanu na koniec 2008 r. zmniejszyły się o 27.435 tys. zł, tj. o 7,1%.

³⁷ Najwyższe nadpłaty zawinione przez pracowników KRUS wystąpiły m.in. z tytułu nieterminowego wstrzymania wypłaty w wysokości 68,3 tys. zł, niezablokowania wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej w wysokości 66,0 tys. zł, wypłaty renty rolniczej mimo braku długotrwałej niezdolności do pracy w wysokości 46,1 tys. zł.

3.3. Wykonanie planu finansowego Funduszu Administracyjnego

Planowanie przychodów i wydatków

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do rzetelności planowania przychodów i wydatków Funduszu. W planie przychodów na 2009 r. przyjęto odpis w wysokości 480.000 tys. zł, tj. 2,9% od planowanych wydatków FER, oraz 54.008 tys. zł, tj. 9,0% od planowanych wydatków Funduszu Składkowego. Wydatki FA zaplanowano w ustawie budżetowej w wysokości 615.663 tys. zł.

W związku z nowelizacją ustawy budżetowej w dniu 17 lipca 2009 r. został zmniejszony odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego o 69.000 tys. zł, tj. o 11,2%, a tym samym przychody FA zostały zmniejszone do kwoty 549.379 tys. zł.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie art. 151 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, wyraził zgodę na wykorzystanie w 2009 r. środków pochodzących z niezrealizowanych w planowanej wysokości w 2008 r. wydatków FA³⁸, a tym samym wydał zgodę na przekroczenie planu wydatków, o:

- 2.047 tys. zł (stanowiące 10% udziału własnego na realizację wydatków w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich, które były ujęte w planie finansowym FA na 2008 r. i nie zostały wykonane - z przeznaczeniem na zakup i dostawę sprzętu komputerowego, zakup oprogramowania, zakup i wdrożenie systemu Workflow oraz zakup sprzętu komputerowego),³⁹
- 3.470 zł (wydatki na usługi informatyczne).

Prezes Kasy pięciokrotnie dokonywał zmian planu wydatków, polegających na przesunięciu wydatków pomiędzy poszczególnymi paragrafami klasyfikacji budżetowej lub pomiędzy Centralą a oddziałami regionalnymi, informując każdorazowo o tych zmianach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ostatnia zmiana została dokonana 28 grudnia 2008 r. dotyczyła m.in. § 421 zakup materiałów i wyposażenia (zwiększenie o 52 tys. zł), § 443 różne opłaty i składki (zwiększenie o 106 tys. zł), § 475 zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji (zwiększenie o 15 tys. zł). Zmniejszone zostały m.in. wydatki w § 430 zakup usług pozostałych (o 204 tys. zł).

---

³⁸ Pismo Ministra Wsi i Rozwoju Rolnictwa z dnia 31 marca 2009 r. znak: DONwu-ed-0731-18/09.

³⁹ Wydatki stanowiące 90% kosztów kwalifikowanych projektów finansowanych ze środków pochodzących z pożyczki Banku Światowego w ramach PPWOW, zostały ujęte w załączniku nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2008 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. Nr 222, poz. 1478).

W ocenie NIK dokonane zmiany były celowe i właściwie udokumentowane. Zmiany w planie finansowym Funduszu zostały dokonane zgodnie z art. 151 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Przychody

W ustawie budżetowej na 2009 r. (przed nowelizacją) ustalono przychody Funduszu Administracyjnego w wysokości 618.379 tys. zł, tj. o 16,0% wyższe od wykonania w 2008 r. Wykonanie planu przychodów (bez pokrycia amortyzacji) wyniosło 552.470 tys. zł i było wyższe o 0,6% w stosunku do planu po zmianach i o 6,6% wyższe od wykonania w 2008 r.

W strukturze zrealizowanych przychodów największy udział miał odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego, w kwocie 411.000 tys. zł (74,4% ogółu przychodów), który stanowił 100% planu według ustawy budżetowej i był wyższy o 8,2% niż w 2008 r. Przychody z refundacji przez ZUS, kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych, wyniosły 56.074 tys. zł (10,1% ogółu przychodów) i były o 4,9% wyższe od planu po zmianach, oraz o 0,8% wyższe niż w 2008 r. Przychody z tytułu odpisu z Funduszu Składkowego, zrealizowane w 100% planu, wyniosły 54.008 tys. zł (9,8% ogółu przychodów) i były o 8,2% wyższe niż w 2008 r. Pozostałe przychody Funduszu Administracyjnego, w wysokości 31.388 tys. zł (5,7%), pochodziły m.in. z tytułu refundacji kosztów obsługi: ubezpieczeń zdrowotnych, świadczeń kombatanckich, rent strukturalnych, rent socjalnych, świadczeń górniczych i za pracę przymusową. Łączne przychody w tej grupie były niższe o 3,6% od przychodów za 2008 r. (32.564 tys. zł) oraz wyższe o 1,5% od planowanych na 2009 r. (30.919 tys. zł). W ocenie NIK realizacja przychodów FA przebiegała prawidłowo.

Dane o przychodach przedstawiono w załączniku nr 4 do informacji.

Należności

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. należności (brutto) wyniosły 10.222 tys. zł i w porównaniu do 2008 r. były wyższe o 3.685,9% (o 9.952 tys. zł). Wzrost należności w stosunku do 2008 r. wynika głównie ze wzrostu należności od ZUS z tytułu kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych.

Należności wymagalne (należności, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone) wyniosły 42 tys. zł i były wyższe o 4,5% w porównaniu do 2008 r. Składały się na nie m.in. należności:

- z tytułu dostaw w kwocie 19 tys. zł (wzrost w stosunku do roku 2008 r. o 6,7%), z czego kwotę 4 tys. zł jest w postępowaniu komorniczym, a na kwotę 12 tys. zł wystawiono tytuł o nieściągalności,
- od pracowników na kwotę 10 tys. zł tj. o 7,0% niżej niż w 2008 r. (na całą kwotę wystawiono tytuł o nieściągalności),
- koszty upomnień na kwotę 12 tys. zł tj. o 38,8% wyżej niż w roku poprzednim.

W stosunku do ww. należności KRUS podjął stosowne działania windykacyjne.

Wydatki

Wydatki Funduszu Administracyjnego (bez amortyzacji) wyniosły 568.222 tys. zł⁴⁰, tj. 98,1% planu po zmianach i były o 10,1% wyższe niż w 2008 r.

W strukturze zrealizowanych wydatków największy udział (97,1%) miały wydatki bieżące w kwocie 551.989 tys. zł, tj. o 5,4% niższe niż planowano w ustawie budżetowej (przed nowelizacją) i o 1,9% niższe od planu po zmianach. W porównaniu do 2008 r. wydatki bieżące były wyższe o 11,2%. Główną pozycję wydatków bieżących stanowiły koszty wynagrodzeń pracowników w wysokości 262.547 tys. zł (§§ 4010 oraz 4040 klasyfikacji budżetowej), i były o 0,2% niższe od planu po zmianach oraz o 28,1% wyższe niż w 2008 r.

Pomimo wyrażenia zgody przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na przekroczenie planu (por. str. 22), w żadnym paragrafie nie wystąpiły wydatki wyższe od planu po zmianach.

Wydatki inwestycyjne (§§ 611, 612) wyniosły ogółem 16.221 tys. zł (96,1% kwoty planowanej) i stanowiły 2,9% wydatków ogółem Funduszu Administracyjnego. W porównaniu do wydatków inwestycyjnych w 2008 r. były one niższe o 18,3%. W wystąpieniu pokontrolnym z wykonania budżetu państwa za 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli wносиła o przestrzeganie procedur planowania i realizacji inwestycji oraz o rozpoczynanie procedur zamówień publicznych w terminie umożliwiającym wydatkowanie zaplanowanych środków w danym roku budżetowym.

---

⁴⁰ Wydatki FA z amortyzacją wyniosły 581.404 tys. zł.

Wydatki na realizację Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW) ze środków FA (wkład własny KRUS (10%)), wyniosły ogółem 464 tys. zł, tj. 6,7% planu według ustawy budżetowej (przed nowelizacją) oraz 88,4% planu po zmianach, w tym w:

- §§ 4304, 2414, 4754 - 448 tys. zł i stanowiły 9,3% środków zaplanowanych w ustawie budżetowej (przed nowelizacją) oraz 91,8% planu po zmianach,
- § 6124 – 16 tys. zł i stanowiły 0,8% planu według ustawy budżetowej (przed nowelizacją) oraz 43,2% planu po zmianach.

Wydatki na realizację zadań PPWOW w zakresie wykorzystania pożyczki Banku Światowego (90% wydatków) zostały szczegółowo opisane w rozdziale 3.1 Wykonanie budżetu państwa w części 72.

Kontrola wybranych wydatków (8 postępowań o zamówienie publiczne o łącznej wartości umów zawartych w 2009 r. - 10.299,4 tys. zł⁴¹, tj. 9,0% wydatków ogółem Centrali KRUS oraz wydatków wylosowanych w doborze próby na łączną kwotę 60.570,2 zł, tj. 53,0% wydatków Centrali KRUS ogółem) wykazała, że były one dokonywane na zasadach określonych w art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, tj. w sposób celowy i oszczędny. Nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Dane o wydatkach przedstawiono w załączniku nr 4 do informacji.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w 2009 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wynosiło 6.156,8 i było niższe o 85,1 etatu, tj. o 1,4% w stosunku do zatrudnienia w 2008 r.

Łączne wydatki na wynagrodzenia wyniosły 262.547 tys. zł i stanowiły 99,8% wielkości planowanej. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wyniosło 3.553,62 zł, w tym w Centrali KRUS 6.207,44 zł, w jednostkach terenowych 3.455,58 zł⁴². W porównaniu do 2008 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w KRUS (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wzrosło o 29,9% (w tym o 30,7% w Oddziałach i Punktach Terenowych i 17,4% w Centrali), przy czym dane te nie obejmowały nagród kwartalnych przyznawanych

⁴¹ Zamówienia do badania wybrano stosując dobór celowy próby.

⁴² Dla porównania w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2009 r. wynosiło 3.498,45 zł (wzrost o 7,2% w stosunku do 2008 r.).

z wyodrębnionego Funduszu Motywacyjnego, którym dysponuje Prezes KRUS w porozumieniu z Przewodniczącym Rady Rolników, na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Rolników⁴³. Regulamin określa zasady gospodarowania środkami tego Funduszu. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Funduszu Motywacyjnego, nagrody z Funduszu ustalają: Przewodniczący Rady Rolników w porozumieniu z Prezydium Rady Rolników dla Prezesa Kasy, nagrody dla Zastępców Prezesa ustala Prezes KRUS. Prezes Kasy w porozumieniu z Zastępcami Prezesa ustala nagrody dla dyrektorów, wicedyrektorów biur Centrali Kasy oraz dyrektorów Oddziałów Regionalnych. Podziału środków na nagrody dla oddziałów regionalnych dokonuje Prezes Kasy na podstawie wniosków przedłożonych przez powołaną przez siebie komisję.

Prezes Kasy utworzył Fundusz Motywacyjny na 2009 r. w ramach odpisu z Funduszu Administracyjnego, naliczanego z Funduszu Składkowego w wysokości 16.000 tys. zł (w 2008 r. – 22.700 tys. zł), z którego wypłacono nagrody dla pracowników KRUS w wysokości 13.662,9 tys. zł (o 30% mniej niż w 2008 r.). Przepis art. 81a ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowi, że wypłaty z Funduszu Motywacyjnego są realizowane poza limitami wynikającymi z przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej⁴⁴.

Przeciętne zatrudnienie na stanowiskach kierowniczych tzw. „R” w 2009 r. wyniosło 3,0 etatu i stanowiło 100% planu, oraz było o 7,5% wyższe niż w 2008 r. (2,79 etatu), a przeciętne miesięczne wynagrodzenie w wysokości 10.527,8 tys. zł, było o 11,2% niższe od wynagrodzenia w 2008 r.

W KRUS zastosowano się do ograniczenia wynikającego z ustawy z dnia 13 lutego 2009 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw⁴⁵ i nie wypłacono dla tych osób nagród.

Natomiast, z utworzonego Funduszu Motywacyjnego wypłacano nagrody również dla kierownictwa Kasy. W 2009 r. łączna wysokość nagród kwartalnych ustalona przez Przewodniczącego Rady Rolników w porozumieniu z Prezydium Rady Rolników⁴⁶

---

⁴³ Uchwała Rady Rolników Nr 25 z dnia 19 maja 2009 r.

⁴⁴ Art. 81a dodany przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 12 września 1996 r. zmieniający cyt. ustawę z dniem 1 stycznia 1997 r. (Dz. U. Nr 124, poz. 585).

⁴⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 33, poz. 254.

⁴⁶ Zgodnie z zarządzeniem Nr 130 Prezesa KRUS z dnia 29 lipca 2008 r. w sprawie utworzenia funduszu motywacyjnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzeniem Nr 16 Prezesa KRUS

dla Prezesa Kasy wyniosła 157 tys. zł, a wysokość nagród przyznanych przez Prezesa każdemu z dwóch zastępców po 108 tys. zł. Wysokość wypłaconych nagród z Funduszu Motywacyjnego za 2009 r. dla kierownictwa Kasy wzrosła w porównaniu do 2008 r. o 64,3%. Uzasadnieniem dla wypłaty nagród dla kierownictwa Kasy w podanych kwotach, zdaniem Prezesa, było m.in. to, że „(...) wynagrodzenie podstawowe (bez nagród) prezesa i zastępców w sposób istotny jest niższe niż wynagrodzenia w porównywalnych instytucjach (...)”⁴⁷.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono w załączniku nr 6 do informacji.

Pochodne od wynagrodzeń⁴⁸

Składki na ubezpieczenia społeczne KRUS wyniosły 38.542 tys. zł, na Fundusz Pracy – 5.903 tys. zł oraz należne wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 2.553 tys. zł, i były przekazywane w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁴⁹ i art. 49 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁵⁰.

Zobowiązania

Zobowiązania ogółem na koniec roku wyniosły 46.689 tys. zł i były wyższe o 1,4% niż planowane w ustawie budżetowej i o 14,5% wyższe od stanu na koniec 2008 r. Zobowiązania wymagalne na koniec roku nie wystąpiły.

Stan Funduszu na koniec 2009 roku

Na koniec 2009 r. stan Funduszu Administracyjnego wynosił 14.486 tys. zł, tj. o 52,1% mniej niż na początku roku i w stosunku do planu po zmianach był wyższy o 14.286 tys. zł, tj. ponad 72 krotnie, co było wynikiem wyższego niż pierwotnie przewidywano stanu Funduszu na początek 2009 r.

---

z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie utworzenia funduszu motywacyjnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

⁴⁷ Fragment cyt. z treści zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, wniesionego do Kolegium NIK.

⁴⁸ Kontrolą objęto zarówno składki zaliczane do wydatków budżetu państwa, jak i składki przekazywane do ZUS z wynagrodzeń pracowników.

⁴⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.

⁵⁰ Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.

3.4. Wykonanie planu finansowego Funduszu Prewencji i Rehabilitacji

Planowanie przychodów i wydatków

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do rzetelności planowania przychodów i wydatków Funduszu. Ich wysokość była adekwatna do zadań określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. W trakcie roku Prezes KRUS poprzez przesunięcie środków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowe dwukrotnie dokonał zmiany planu finansowego Funduszu:

1. 22 maja 2009 r.: kwotę 250,0 tys. zł z § 4210 zakup materiałów i wyposażenia, przesunięto do § 4300 zakup usług pozostałych oraz kwotę 500,0 tys. zł przesunięto z § 6120 wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych do § 6260 dotacje z funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych.
2. 29 września 2009 r.: kwotę 11,0 tys. zł przesunięto z § 6260 dotacje z funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych do § 6120 wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych.

Wyżej wymienione zmiany były celowe i dobrze udokumentowane.

W dniu 20 lutego 2009 r., na podstawie art. 151 ust.2 ustawy o finansach publicznych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraził zgodę na wykorzystanie w 2009 r. środków w kwocie 1.135,7 tys. zł pochodzących z niezrealizowanych w planowanej wysokości w 2008 r. wydatków: w § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe, w § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia oraz w § 6120 – wydatki na zakupy inwestycyjne funduszy celowych⁵¹.

Przychody i należności

Zrealizowane przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji w 2009 r. wyniosły (bez pokrycia amortyzacji) 35.983,6 tys. zł, i stanowiły 101,4% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej oraz 109,3% przychodów 2008 r. Przekroczenie planu przychodów spowodowane zostało nieplanowanymi wpływami z tytułu pozostałych przychodów, tj. odsetek bankowych.

---

⁵¹ Pismo z dnia 20 lutego 2009 r. znak DONwu-ed-0731-7/09.

Dane o przychodach przedstawiono w załączniku nr 5 do informacji.

W strukturze zrealizowanych przychodów największy udział miały przychody z tytułu odpisu z Funduszu Składowego w wysokości 30.004 tys. zł, których udział w przychodach ogółem wyniósł 83,4% i stanowił 100,0% planu według ustawy budżetowej, oraz 108,2% wykonania w 2008 r. Dotacja z budżetu państwa została zrealizowana w kwocie 5.500 tys. zł i stanowiła w 100,0% planu według ustawy budżetowej oraz 110,0% wykonania w 2008 r.

W Funduszu nie wystąpiły należności.

Wydatki i zobowiązania

Zaplanowany dla Funduszu w ustawie budżetowej limit wydatków 35.967 tys. zł nie został w trakcie roku zmieniony. Wydatki (bez amortyzacji) wyniosły 32.663 tys. zł⁵² i były o 9,2% niższe od planu oraz 5,4% wyższe niż w 2008 r. Największy udział miały wydatki bieżące (93,9% wydatków ogółem), zrealizowane w wysokości 30.662 tys. zł (98,1% planu) oraz wydatki inwestycyjne (6,1% wydatków ogółem), zrealizowane w wysokości 2.001 tys. zł (42,6% planu). Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła przekroczeń limitu wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

Kontrola wybranych wydatków (2 postępowań o zamówienie publiczne na zakup i dostawa sprzętu rehabilitacyjnego o wartości 211.900,0 tys. zł⁵³, tj. 0,6% wydatków ogółem oraz wydatków wylosowanych w doborze próby na łączną kwotę 9.180.940,49 zł, tj. 28,1% wydatków ogółem) wykazała, że były one dokonywane na zasadach określonych w art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, tj. w sposób celowy i oszczędny. Nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

W toku kontroli ustalono, iż nienależycie nadzorowano Ośrodek Szkoleniowo-Rehabilitacyjny w Teresinie, bowiem nie wywiązano się z obowiązku wynikającego z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej⁵⁴, tzn. zaniechano zgłoszenia organowi prowadzącemu rejestr zoz (tj. Ministrowi Zdrowia) zaprzestania lub czasowego zawieszenia prowadzenia stacjonarnej działalności rehabilitacyjno-leczniczej przez OSR od 2007 r.

Dane o wydatkach przedstawiono w załączniku nr 5 do informacji.

⁵² Wydatki FPiR z amortyzacją wyniosły 32.930 tys. zł.

⁵³ Zamówienia do badania wybrano stosując dobór celowy próby.

⁵⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.

W 2009 r. wystąpiły zobowiązania w kwocie ogółem 1.785 tys. zł. Były one wyższe od stanu na koniec 2008 r. o 159 tys. zł (o 9,8%). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Wydatki bieżące

Wydatki bieżące, w tym na zakupy materiałów i wyposażenia oraz usług wyniosły 30.662 tys. zł. W strukturze wydatków według paragrafów klasyfikacji budżetowej największą udział miał zakup usług zdrowotnych, na który wydatkowano 27.395 tys. zł (89,3% wydatków bieżących FPIR), tj. o 0,4% mniej niż zaplanowano w ustawie budżetowej (o 110 tys. zł). W stosunku do wykonania w 2008 r. nastąpił wzrost ww. wydatków o 1.578 tys. zł, tj. o 6,1%. Na rehabilitację rolników przeznaczono 24.391 tys. zł, tj. 89,0% wydatkowanej w tym paragrafie kwoty, zaś na rehabilitację dzieci wydatkowano 3.004 tys. zł (11,0% wydatków w tym paragrafie).

Na zakup usług pozostałych (§ 4300 klasyfikacji budżetowej) wydatkowano łącznie 588 tys. zł (1,9% wydatków bieżących), tj. o 588 tys. zł, tj. o 50,0% mniej niż planowano. W stosunku do wykonania w 2009 r. nastąpił spadek ww. wydatków o 215 tys. zł, tj. o 26,7%. Niewykonanie wydatków w tym paragrafie wynikało m.in. z:

- mniejszego o 46% (185 tys. zł) wykonania wydatków na transport koszulek, druk broszur i ulotek, informatorów CRR, komisję Znaku Bezpieczeństwa KRUS,
- mniejszego o 91,3% (137 tys. zł) wykonania wydatków na prewencję wypadkową, szkolenia rolników,
- niewykonania w 100% (150 tys. zł) wydatków na szkolenia w zakresie profilaktyki i promocję zdrowia dla rolników organizowane w Centrach.

Na zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210 klasyfikacji budżetowej) wydatkowano 1.912,3 tys. zł (6,2% wydatków bieżących), a tym samym, za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi⁵⁵, przekroczone plan wydatków według ustawy budżetowej o 233 tys. zł, tj. o 13,9%.

---

⁵⁵ Pismem z dnia 20 lutego 2009 r. znak DONwu-ed-0731-7/09 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie art. 151 ust. 2 ustawy o finansach publicznych wyraził zgodę na przekroczenie planu wydatków FPIR w m.in. w § 4210 o kwotę 656,6 tys. zł na zakup i dostawę: elementów odblaskowych, pojedynczych aparatów i urządzeń do fizykoterapii i kinezyterapii do wiejskich/gminnych ośrodków zdrowia.

Wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170 klasyfikacji budżetowej)⁵⁶ wyniosły 674 tys. zł, tj. 98,7% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej (2,2% wydatków bieżących FPIR) i były wyższe od wykonania w 2008 r. o 87 tys. zł (14,8%).

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wyniosły 2.001 tys. zł i zostały zrealizowane w 42,6% (o 10,9% mniej niż w 2008 r.). Przeznaczone zostały na:

- § 6120 - wydatki inwestycyjne w kwocie 395 tys. zł (wykonanie w 3.590,9%, a tym samym przekroczenie, za zgodą Ministra Wsi i Rozwoju Rolnictwa, planu wydatków o 384 tys. zł)⁵⁷,
- § 6260 - dotacje z funduszy celowych na finansowanie zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 1.606 tys. zł, które zostały wykonane w 34,3% (wydatkowano o 3.083 tys. zł mniej niż zaplanowano). Niskie wykonanie planu wydatków w tym paragrafie było związane z opóźnieniami w realizacji procedur przetargowych przez Centra Rehabilitacji Rolników w Iwoniczu Zdroju oraz Szklarskiej Porębie.

Stan Funduszu na koniec 2009 roku

Na koniec 2009 r. stan środków obrotowych Funduszu wynosił 6.155 tys. zł, tj. o 3.321 tys. zł (o 117,2%) więcej niż na początku roku, a w stosunku do planu po zmianach był większy o 6.036 tys. zł (o 5.072,3%). Przyczyną powyższego wzrostu stanu Funduszu było głównie niewykonanie planu wydatków inwestycyjnych (§ 6206).

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, iż wysokość dotacji budżetowej dla FPIR wyniosła 5.500 tys. zł, podczas gdy stan środków pieniężnych na koniec 2009 r. wyniósł 7.940 tys. zł, a plan przewidywał, że wyniesie 2.375 tys. zł.

⁵⁶ Głównie wynagrodzenia wychowawców na turnusach rehabilitacyjnych dla dzieci.

⁵⁷ Pismem z dnia 20 lutego 2009 r. znak DONwu-ed-0731-7/09 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie art. 151 ust. 2 ustawy o finansach publicznych wyraził zgodę na przekroczenie planu wydatków FPIR w m.in. w § 6120 w kwocie 384,0 tys. zł z przeznaczeniem na zakup i dostawę pojedynczych aparatów i urządzeń do fizykoterapii i kinezyterapii do wiejskich/gminnych ośrodków zdrowia o wartości jednostkowej powyżej 3,5 tys. zł.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół z kontroli podpisano bez zastrzeżeń w dniu 20 kwietnia 2010 r.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w dniu 23 kwietnia 2010 r. Do Kolegium NIK, w dniu 4 maja 2010 r. Prezes KRUS wniósł zastrzeżenia dotyczące:

- negatywnej oceny opóźnienia w zwrocie niewykorzystanych środków otrzymanej dotacji budżetowej na rachunek bankowy budżetu,
- negatywnej oceny niskiego wykorzystania środków na realizację Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW),
- negatywnej oceny niskiego wykorzystania środków Funduszu Prewencji i Rehabilitacji w § 6260 – dotacje otrzymane z funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych,
- uwagi NIK o wysokości nagród przyznanych kierownictwu Kasy z Funduszu Motywacyjnego,
- odstąpienia od wniosków pokontrolnych.

Zastrzeżenia zostały oddalone przez Kolegium NIK w całości.

Finansowe rezultaty kontroli

W toku kontroli stwierdzono 1 przypadek naruszenia dyscypliny finansów publicznych: rozliczenie i zwrot niewykorzystanych środków budżetowych na rachunek bankowy budżetu z jednodniowym opóźnieniem, co spowodowało, że zapłacono odsetki w wysokości 4,9 tys. zł⁵⁸ (por. str. 11).

---

⁵⁸ art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.).

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		W tys. zł			%%	
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
	Ogółem cz. 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w tym:	84	20	21	25,0	105,0
1.	dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	18	10	4	-	40,0
1.1	rozdział 75311 Renty strukturalne	0	10	0	-	0,0
1.1.1	§ 0970	0	10	0	-	0,0
1.2.	rozdział 75313 Świadczenia zlecone do wypłaty	18	0	4	22,2	-
1.2.1.	§ 0970	18	0	4	22,2	-
2.	dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	66	10	17	25,8	170,0
2.1.	rozdział 85395 Pozostała działalność	66	10	17	25,8	170,0
2.1.1	§ 0920	1	0	1	100,0	-
2.1.2	§ 0970	65	10	16	24,6	160,0

¹⁾ Ustawa budżetowa znolizowana 17 lipca 2009 r. nie wprowadziła zmian w dochodach.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2008		2009		6/3	6/4	6/5
		Wykonanie ²⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem cz. 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ²⁾ , w tym:	15 639 331	16 558 010	16 459 804	16 441 845	105,1%	99,3%	99,9%
1.	dział 752 Obrona narodowa	0	10	10	10	-	100,0%	100,0%
1.1	rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	0	10	10	10	-	100,0%	100,0%
	§ 4700	0	10	10	10	-	100,0%	100,0%
2	dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ²⁾	15 615 714	16 534 900	16 436 683	16 418 853	105,1%	99,3%	99,9%
2.1	rozdział 75305 Fundusz Emerytalno-Rentowy § 2430	14 867 871	15 805 431	15 705 402	15 705 402	105,6%	99,4%	100,0%
	§ 2430	14 867 871	15 805 431	15 705 402	15 705 402	105,6%	99,4%	100,0%
2.2	rozdział 75306 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji § 2430	5 000	5 500	5 500	5 500	110,0%	100,0%	100,0%
	§ 2430	5 000	5 500	5 500	5 500	110,0%	100,0%	100,0%
2.3	rozdział 75311 Renty strukturalne § 2860	2 627	483	483	375	14,3%	77,6%	77,6%
	§ 2860	177	84	84	84	47,5%	100,0%	100,0%
	§ 3110	2 450	399	399	291	11,9%	72,9%	72,9%
2.4	rozdział 75313 Świadczenia zlecone do wypłaty § 2860	735 932	723 486	723 486	706 216	96,0%	97,6%	97,6%
	§ 2860	17 987	17 646	17 646	17 646	98,1%	100,0%	100,0%
	§ 3110	717 945	705 840	705 838	688 568	95,9%	97,6%	97,6%
	§ 4580	0	0	2	2	-	-	100,0%
2.5	rozdział 75395 Pozostała działalność ²⁾ § 4213	4 284	0	1 812	1 360	31,7%	-	75,1%
	§ 4213	1 100	0	0	0	-	-	-
	§ 4303	1 297	0	325	306	23,6%	-	94,2%
	§ 4308	0	0	259	71	-	-	27,4%
	§ 4309	0	0	46	13	-	-	28,3%
	§ 4753	1 800	0	825	824	-	-	99,9%
	§ 6123	87	0	357	146	167,8%	-	40,9%
3.	dział 851 Ochrona zdrowia	23 479	22 972	22 972	22 922	97,6%	99,8%	99,8%
3.1	rozdział 85156 Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego § 4130	23 479	22 972	22 972	22 922	97,6%	99,8%	99,8%
	§ 4130	23 479	22 972	22 972	22 922	97,6%	99,8%	99,8%
4.	dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	138	128	139	60	43,5%	46,9%	43,2%
4.1	rozdział 85335 Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC § 3030	40	128	114	35	87,5%	27,3%	30,7%
	§ 3030	40	128	114	35	87,5%	27,3%	30,7%
4.2	rozdział 85395 Pozostała działalność § 3110	98	0	25	25	25,5%	-	100,0%
	§ 3110	98	0	25	25	25,5%	-	100,0%

1) Nowelizacja ustawy budżetowej z 17 lipca 2009 r.

2) Wykonanie roku 2008 w tabeli pokazano łącznie z wykonanymi wydatkami niewygasającymi z upływem roku budżetowego 2008, w wysokości 2.899,6 tys. zł (dział 753, rozdział 75395, § 4213 – 1.099,6; § 4753 – 1 800,0 tys. zł).

Załącznik nr 3

Przychody i wydatki Funduszu Emerytalno-Rentowego

Lp.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ²⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie*			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część A								
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz	13 634 651	14 097 562	14 097 562	14 058 954	103,1%	99,7%	99,7%
1.	Emerytury, renty rolne	13 290 984	13 695 483	13 695 483	13 688 747	103,0%	100,0%	100,0%
2.	Zasiłki pogrzebowe	343 667	402 079	402 079	370 207	107,7%	92,1%	92,1%
Część B								
I	Stan funduszu na początek roku	761 223	92 343	92 343	152 704	20,1%	165,4%	165,4%
	w tym:							
1.	Środki pieniężne	742 553	95 168	95 168	27 856	3,8%	29,3%	29,3%
2.	Należności	320 758	415 048	415 048	305 468	95,2%	73,6%	73,6%
3.	Zobowiązania (minus)	-371 902	-672 873	-672 873	-387 132	104,1%	57,5%	57,5%
II	Przychody	16 185 291	17 131 599	17 031 570	17 063 951	105,4%	99,6%	100,2%
1.	§ 243 Dotacja z budżetu państwa	14 867 871	15 805 431	15 705 402	15 705 402	105,6%	99,4%	100,0%
2.	§ 082 Składki (przypis)	1 224 658	1 300 168	1 300 168	1 299 492	106,1%	99,9%	99,9%
3.	§ 092, § 097 Pozostałe przychody (przypis)	43 413	26 000	26 000	38 596	88,9%	148,4%	148,4%
4.	Inne przychody	49 349	0	0	20 461	41,5%	-	-
III	Wydatki	16 793 810	17 290 278	17 121 249	17 046 419	101,5%	98,6%	99,6%
1	Transfery na rzecz ludności	13 634 687	14 097 562	14 097 562	14 058 972	103,1%	99,7%	99,7%
1.1	- § 311 emerytury rolne	10 909 133	11 038 559	11 038 559	11 200 447	102,7%	101,5%	101,5%
1.2	- § 311 renty rolne	2 381 851	2 656 924	2 656 924	2 488 300	104,5%	93,7%	93,7%
1.3	- § 311 zasiłki pogrzebowe rolne	343 667	402 079	402 079	370 207	107,7%	92,1%	92,1%
1.4	- § 458 pozostałe odsetki	36	0	0	18	50,0%	-	-
2.	Wydatki bieżące	380 000	480 000	411 000	411 000	108,2%	85,6%	100,0%
2.1	- § 296 odpis na fundusz administracyjny	380 000	411 000	411 000	411 000	108,2%	100,0%	100,0%
3.	§ 413 Składka na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z dotacji budżetowej	2 758 753	2 712 716	2 612 687	2 571 881	93,2%	94,8%	98,4%
4.	Pozostałe wydatki	1 468	0	0	1 203	81,9%	-	-
5.	Odpisy aktualizujące należności	18 902	0	0	3 363	17,8%	-	-
IV	Stan na koniec roku	152 704	2 664	2 664	170 236	111,5%	6390,2%	6390,2%
	w tym:							
1.	Środki pieniężne	27 856	9 486	9 486	45 834	164,5%	483,2%	483,2%
2.	Należności ³⁾	305 468	460 829	460 829	308 179	100,9%	66,9%	66,9%
3.	Zobowiązania (minus)	-387 132	-737 186	-737 186	-359 697	92,9%	48,8%	48,8%
Część C								
1.	Ściągalność składek (w %)	102,53	98,00	98,00	98,50	96,1%	100,5%	100,5%
2.	Składki (wpływy) (w tys. zł)	1 255 594	1 274 165	1 274 165	1 279 829	101,9%	100,4%	100,4%
3.	Pozostałe przychody (wpływy) (w tys. zł)	63 430	56 000	56 000	57 491	90,6%	102,7%	102,7%
4.	Przeciętna emerytura i renta finansowana z FER (w zł)	734,16	782,00	782,00	766,41	104,4%	98,0%	98,0%
5.	Liczba emerytur i rent (w tys.)	1 478,00	1 429,80	1 429,80	1 425,79	96,5%	99,7%	99,7%

1) Nowelizacja ustawy budżetowej z 17 lipca 2009 r.

2) W latach 2008-2009 w Funduszu nie wystąpiły wydatki niewygasające.

3) Odpisy aktualizujące należności 254.039 tys. zł.

Załącznik nr 4

Przychody i wydatki Funduszu Administracyjnego

Poz.	Treść	Wykonanie za rok 2008	Rok sprawozdawczy 2009			6:3	6:4	6:5
			Plan wg ustawy budżetowej ²⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
			w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część A.								
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	516 110	579 417	579 417	568 210	110,1	98,1	98,1
1	Wydatki bieżące	496 246	560 562	562 540	551 989	111,2	98,5	98,1
2	Wydatki inwestycyjne	19 864	18 855	16 877	16 221	81,7	86,0	96,1
Część B.								
I	Stan funduszu na początku roku	28 263	30 238	30 238	30 238	107,0	100,0	100,0
1	Środki pieniężne	74 060	70 075	70 075	70 075	94,6	100,0	100,0
2	Należności	563	228	228	228	40,5	100,0	100,0
3	Zobowiązania (minus)	-47 213	-40 783	-40 783	-40 783	86,4	100,0	100,0
II	Przychody¹⁾	518 101	549 379	549 379	552 470	106,6	100,6	100,6
1	Odpis z funduszu emeryt.-rent.	380 000	411 000	411 000	411 000	108,2	100,0	100,0
2	Odpis z funduszu składowego	49 904	54 008	54 008	54 008	108,2	100,0	100,0
3	Pozostałe przychody	88 197	84 371	84 371	87 462	99,2	103,7	103,7
3.1	- refundacja przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych	55 633	53 452	53 452	56 074	100,8	104,9	104,9
3.2	- refundacja kosztów obsługi	27 643	28 739	28 739	27 207	98,4	94,7	94,7
	W tym:							
3.2.1	- ubezpieczeń zdrowotnych	7 993	9 435	9 435	7 850	98,2	83,2	83,2
3.2.2	- świadczeń kombatanckich	15 497	15 192	15 192	15 192	98,0	100,0	100,0
3.2.3	- rent strukturalnych	177	84	84	84	47,5	100,0	100,0
3.2.4	- rent socjalnych	1 486	1 574	1 574	1 627	109,5	103,4	103,4
3.2.5	- świadczeń górniczych i za pracę przymus.	2 490	2 454	2 454	2 454	98,6	100,0	100,0
3.3	- inne przychody	4 921	2 180	2 180	4 181	85,0	191,8	191,8
III	Wydatki¹⁾	516 126	579 417	579 417	568 222	110,1	98,1	98,1
1	Wydatki bieżące (własne)	496 246	560 562	562 540	551 989	111,2	98,5	98,1
1.1	- wynagrodzenia pracowników Kasy	225 274	287 961	287 961	283 309	125,8	98,4	98,4
1.2	- pochodne od tych wynagrodzeń	34 940	45 196	45 196	44 444	127,2	98,3	98,3
1.3	- pozostałe wydatki bieżące, w tym:	236 032	227 405	229 383	224 236	95,0	98,6	97,8
1.3.1	- opłaty pocztowe	65 443	65 398	61 968	61 146	93,4	93,5	98,7
1.3.2	- wydatki na usługi bankowe	19 430	15 640	14 951	14 713	75,7	94,1	98,4
1.3.3	- Program PPWOW 10% wkład własny	145	1 363	488	448	309,0	32,9	91,8
1.3.4	- Program POIG 15% wkład własny	0	150	0	0	-	-	-
2.	Wydatki inwestycyjne	19 864	18 855	16 877	16 221	81,7	86,0	96,1
2.1	- wydat. inwest. i na zakupy inwest.	19 855	16 840	16 840	16 205	81,6	96,2	96,2
2.2	- Program PPWOW 10% wkład własny	9	2 015	37	16	177,8	0,8	43,2
2.3	- Program POIG 15% wkład własny	0	0	0	0	-	-	-
3.	Pozostałe wydatki	10	0	0	9	90,0	-	-
4.	Odpisy aktualizujące należności	6	0	0	3	50,0	-	-
IV	Stan funduszu na koniec roku	30 238	200	200	14 486	47,9	7 243,0	7 243,0
1	Środki pieniężne	70 075	40 037	40 037	50 425	72,0	125,9	125,9
2	Należności	228	5 303	5 303	10 178	4 464,0	191,9	191,9
3	Zobowiązania (minus)	-40 783	-46 040	-46 040	-46 689	114,5	101,4	101,4

¹⁾ wartość przychodów i wydatków prezentowana jest bez „pokrycia amortyzacji” po stronie przychodów i „amortyzacji” po stronie wydatków w kwocie 14.896 tys. zł w 2008 r. oraz 13.182 tys. zł w 2009 r.

²⁾ Nowelizacja ustawy budżetowej z 17 lipca 2009 r.

Przychody i wydatki przedstawiono w ujęciu memoriałowym.

Załącznik nr 5

Przychody i wydatki Funduszu Prewencji i Rehabilitacji

Poz	§	Treść	Wykona-nie za rok 2008	Rok sprawozdawczy 2009			7:4	7:5	7:6
				Plan wg ustawy budżetowej ²⁾	Plan po zmianach	Wykona-nie			
			w tysiącach złotych			%%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A									
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy		30 979	35 967	35 967	32 663	105,4%	90,8%	90,8%
1	Wydatki bieżące		28 734	31 267	31 267	30 662	106,7%	98,1%	98,1%
2	Wydatki inwestycyjne		2 245	4 700	4 700	2 001	89,1%	42,6%	42,6%
Część B									
I	Stan funduszu na początku roku		902	582	582	2.834	314,2	486,9	486,9
1	Środki pieniężne		3.158	2.838	2.838	4.460	141,2	157,2	157,2
2	Należności		-	-	-	-	-	-	-
3	Zobowiązania		-2.256	-2.256	-2.256	-1.626	72,1	72,1	72,1
II	Przychody¹⁾		32.911	35.504	35.504	35.984	109,3	101,4	101,4
1	2430	Dotacje z budżetu państwa	5.000	5.500	5.500	5.500	110,0	100,0	100,0
2	2960	Odpis z funduszu składkowego	27.724	30.004	30.004	30.004	108,2	100,0	100,0
3	0580-0970	Pozostałe przychody	187	-	-	480	256,7	-	-
III	Wydatki¹⁾		30.979	35.967	35.967	32.663	105,4	90,8	90,8
1	3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	-	15	15	1	-	6,7	6,7
2	3040	Nagrody o charakterze szczególnym zliczone do wynagrodzeń	48	100	100	67	139,6	67,0	67,0
3	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	10	56	56	12	120,0	21,4	21,4
4	4120	Składka FP	2	29	29	2	100,0	6,9	6,9
5	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	587	683	683	674	114,8	98,7	98,7
6	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.454	1.929	1.679	1.912	131,5	99,1	113,9
7	4270	Zakup usług remontowych	0	10	10	0	-	-	-
8	4280	Zakup usług zdrowotnych	25.817	27.505	27.505	27.395	106,1	99,6	99,6
9	4300	Zakup usług pozostałych	804	926	1.176	588	73,3	63,6	50,0
10	4430	Różne opłaty i składki	12	14	14	10	83,3	71,4	71,4
11	611/612	Wydatki inwestycyjne	145	500	11	395	272,4	79,0	3.590,9
	6260	Dotacje z funduszy celowych na finansowanie zakupów inwest. jedn. sektora finansów publicznych	2.100	4.200	4.689	1.606	76,5	38,2	34,3
IV	Stan funduszu na koniec roku		2.834	119	119	6.155	217,2	5.172,3	5.172,3
1	Środki pieniężne		4.460	2.375	2.375	7.940	178,0	334,3	334,3
2	Należności		-	-	-	-	-	-	-
3	Zobowiązania		-1.626	-2.256	-2.256	-1.785	109,8	79,1	79,1

¹⁾ wartość przychodów i wydatków prezentowana jest bez „pokrycia amortyzacji” po stronie przychodów i „amortyzacji” po stronie wydatków w kwocie 352 tys. zł w 2008 r. oraz 267 tys. zł w 2009 r.

²⁾ Nowelizacja ustawy budżetowej z 17 lipca 2009 r.

Przychody i wydatki przedstawiono w ujęciu memoriałowym.

Załącznik nr 6

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2008			Wykonanie 2009			8:5
		Przeciętne zatrudnienie w osobach w przelicz. na pełne etaty	Wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (brutto) (4010 i § 4040)	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na 1 etat	Przeciętne zatrudnienie w osobach w przelicz. na pełne etaty	Wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym (brutto) (4010 i § 4040)	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na 1 etat	
		osoby	tys. zł	. zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem KRUS, w tym	6 241,91	204 895	2 735,48	6 156,79	262 547	3 553,62	129,9
1.1	Centrala KRUS ogółem:	214,92	13 634	5 286,46	219,28	16 334	6 207,44	117,4
	w tym: tzw „R „,	2,79	397	11 857,83	3	379	10 527,78	88,8
1.2	Oddziały Regionalne i Placówki Terenowe	6 026,99	191 261	2 644,51	5 937,51	246 213	3 455,58	130,7

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy $W_k = 5 \times 0,5003 + 5 \times 0,4997 = 5,0000$

Ocena ogólna: pozytywna.

Kalkulacja oceny Fundusz Administracyjny

Przychody : 552.470 tys. zł

Wydatki : 568.222 tys. zł

Łączna kwota G : 1.120.692 tys. zł

Waga przychodów w łącznej kwocie $W_p = P : G = 0,4930$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $W_w = W : G = 0,5070$

Nieprawidłowości w przychodach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5).

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5).

Wynik końcowy $W_k = 5 \times 0,4930 + 5 \times 0,5070 = 5,0000$.

Ocena ogólna: pozytywna.

Kalkulacja oceny Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Przychody : 35.984 tys. zł

Wydatki : 32.663 tys. zł

Łączna kwota G : 68.647 tys. zł

Waga przychodów w łącznej kwocie $W_p = D : G = 0,5242$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $W_w = W : G = 0,4758$

Nieprawidłowości w przychodach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5).

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5).

Wynik końcowy $W_k = 5 \times 0,5242 + 5 \times 0,4758 = 5,0000$.

Ocena ogólna: pozytywna.

Załącznik nr 8

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
8. Minister Finansów
9. Minister Pracy i Polityki Społecznej
10. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
11. Minister Sprawiedliwości
12. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
14. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego